

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/14/-НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БҮРЭН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2023 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Б.Одбилэг

Утас: 70272287 Цахим хаяг: odbilegb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга
.....
  - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
  - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин .....
  - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
  - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан.....
  - 4.1 Ерөнхий зүйл.....
  - 4.2 Материаллаг байдал.....
  - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт .....
  - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
  - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
  - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл .....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗГУМС	Засгийн газрын удирдлага мэдээллийн систем

1.ХАРААТ УС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582. Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

дугаар 03.25 № 01/2024
танай _____ -ны № _____ -г

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

ТӨВ АЙМГИЙН БҮРЭН СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Т.ТҮВШИНБАТ ТАНАА

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2023 оны жилийн эцсийн хэрэгжилтэд сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 11 дүгээр сарын 27-ны өдрийн хуралдааны 01 дүгээр тогтоолоор 92.6 хувь буюу "Үр дүнд хэрэгжсэн" гэж дүгнэгдсэн байна.

Мөн сумын 2023 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 93,3 хувь буюу "Үр дүнд хэрэгжсэн" гэж дүгнэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Төв аймгийн Бүрэн сумын Засаг дарга тайлант онд түүхт ойн бүтээн байгуулалтын жилийн хүрээнд иргэдийн санал санаачилгаар улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар болон сумын орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 4,921,500.0 мянган төгрөгийн ажлыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Тухайлбал 160 хүүхдийн дотуур байр, 2 айлын төрийн албан хаагчийн орон сууц, ахуйн үйлчилгээний барилга, Эрүүл мэндийн төвийн их засварын

G/ArkhiV/Alban bichig 2024/ A4

6290050

ажлуудыг тус тус хийж гүйцэтгэсэн байна. Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 9 байршлын 10.3 га газарт 6873 ш мод бут тарьж ургуулсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		676,042.6	982,327.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	221,666.8	385,108.4
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	290,569.3	433,498.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	163,806.5	163,721.1
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		3,323,542.0	3,305,841.6
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	3,323,542.0	3,305,841.6
39200	Биет хөрөнгө		3,162,186.4	3,146,418.9
39300	Биет бус хөрөнгө	13	161,355.6	159,422.7
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		3,999,584.6	4,288,169.5
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		10,412.4	10,575.0
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15а, 15б	10,412.4	10,575.0
41300	Өглөг	17а, 17б	10,412.4	10,575.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		3,989,172.2	4,277,594.5
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		3,989,172.2	4,277,594.5
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		634,260.2	634,260.2
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		3,073,284.8	3,361,707.1
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		281,627.2	281,627.2
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		3,999,584.6	4,288,169.5

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,583,562.1	1,908,419.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		289,581.9	358,163.7
110	Орлогын албан татвар		184,226.9	204,609.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		198,021.5	219,609.3
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-13,794.6	-15,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар		48,209.3	72,052.9
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		57,145.7	81,501.5
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	344,358.4	184,464.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого		344,358.4	184,464.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,949,621.7	1,365,791.4
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	2,508,535.5	1,616,434.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		2,017,148.4	1,183,072.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		891,637.4	1,155,143.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		312,175.9	485,389.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		39,819.2	60,601.9
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		192,162.8	72,648.7
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		36,761.0	45,289.4
2105	Нормативт зардал		38,300.8	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		23,796.4	988.3
2107	Томилолт, зочны зардал		3,140.0	5,596.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		24,878.8	171,911.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		220,602.4	312,718.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,125,511.0	27,928.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		491,387.2	433,362.2
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		75,026.6	291,984.8

V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		2,490,757.2	3,562.5
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		-2,415,730.6	288,422.3

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	6,612,876.7	0.0	6,612,876.7
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-207,973.8	0.0	-207,973.8
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	6,404,902.8	0.0	6,404,902.8
9	Тайлант үеийн үр дүн	-2,415,730.6	0.0	-2,415,730.6
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,989,172.2	0.0	3,989,172.2
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	3,989,172.2	0.0	3,989,172.2
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,989,172.2	0.0	3,989,172.2
19	Тайлант үеийн үр дүн	288,422.3	0.0	288,422.3
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,277,594.5	0.0	4,277,594.5

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

		/мянган төгрөгөөр/		
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022.12.31	2023.12.31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)		2,409,645.2	1,871,459.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		289,581.9	355,637.1
110	Орлогын албан татвар		184,226.9	204,609.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		198,021.5	219,609.3
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-13,794.6	-15,000.0
113	Хөрөнгийн албан татвар		48,209.3	72,052.9
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		57,145.7	78,974.9
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж		3,389.8	3,754.7
1181	Газрын төлбөр		7,845.8	6,139.5
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр		45,910.0	69,080.7
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		170,039.0	150,030.6
120	Нийтлэг татварын бус орлого		170,039.0	150,030.6
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		1,950,024.2	1,365,791.4
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1,881,146.4	1,002,241.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,881,146.4	1,002,241.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		719,013.2	974,313.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		311,280.7	485,304.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		39,808.3	60,641.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		192,162.8	72,648.7
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		71,456.5	75,587.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		23,539.4	4,599.3
2107	Томилот, зочны зардал		3,198.6	5,596.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		26,214.9	159,179.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		51,351.9	110,756.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		1,162,133.3	27,928.7
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)		528,498.7	869,217.4

V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)		615,602.5	555,023.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ		615,602.5	555,023.7
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		615,602.5	555,023.7
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)		-615,602.5	-555,023.7
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН		-110,595.0	-150,752.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ		110,595.0	150,752.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)		-197,698.8	163,441.6
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		419,365.6	221,666.8
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		221,666.8	385,108.4

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,861,991.8	1,462,560.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	975,452.3	882,486.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	957,286.4	864,320.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	462,128.6	458,393.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	57,766.0	57,116.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	359,552.2	271,426.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,475.2	27,456.9
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,900.0	9,877.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,686.4	5,596.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,678.0	10,356.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,100.0	24,098.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,165.9	18,165.9
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	18,165.9	18,165.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	655,599.5	429,321.4
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	230,940.0	150,752.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,861,991.8	1,566,807.4
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	458,125.3	446,656.6
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,050,452.3	1,033,312.7
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	353,414.2	86,838.1
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	119,581.4
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	223,828.6
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	58	58
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28	28
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	28	28

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	42,806.8	134,774.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	42,806.8	74,946.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	42,806.8	66,844.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	0.0	34,257.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	0.0	4,264.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	4,224.2	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,082.5	6,236.3

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,800.0	605.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,700.1	21,481.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.0	8,102.4
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.0	8,102.4
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.0	59,828.1
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.0	59,828.1
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	42,806.8	134,774.5
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	42,806.8	134,774.5
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		0.0
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		0.0
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		0.0

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 23,146.3 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 23,146.3 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Албан шаардлага

1. Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

1. Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын батлагдсан төлөвлөгөө 309,683.3 мянган төгрөг, гүйцэтгэлээр 372,825.9 мянган төгрөг төвлөрсөн ба 16 нэр төрлийн орлогоос 6 нэр төрлийн орлого 23,146.3 мянган төгрөгөөр тасарсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1-д “Хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.8-д “Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т заасан бусад нөхцөл байдал үүссэн” бол албан шаардлага өгнө гэсний дагуу шийдвэрлэв.

5.2 Зөвлөмж

Илрүүлэлт:

1. Төсөвт байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр ЗГУМС-тэй тулган баталгаажуулахгүй өр, авлагыг бүрэн тусгаж мэдээлэхгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.4-д “Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүрээр, санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг улирал, хагас жил бүтэн жилээр бэлтгэ тайлагнана”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “Дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөвт байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр Төрийн сангийн төлбөр тооцооны журмын дагуу холбогдох маягтаар гаргуулан авч хянан баталгаажуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “ Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” заалтын дагуу ирүүлж, зөвлөмж болон албан шаардлагын биелэлтийг 2024 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. Санхүүгийн тайлангийн аудитад хамрагдсан байгууллагуудын санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Байгууллага, нэгжийн тоо	Санал дүгнэлтийн хэлбэр
---	--------------------------	-------------------------

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

A	Төсвийн захирагчийн ангилал	Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	1		1					
2	Засаг даргын тамгын газар	1	1			1			
3	Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан	1		1					
4	Хоршоо хөгжүүлэх сан	1		1					
5	Эмийн эргэлтийн сан	1		1					
6	Орон нутгийн хөгжлийн сан	1		1					
	НИИТ	6	1	5		1			

7. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/										
Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Засаг даргын Тамгын газар	1	12,810.6	-	-	1	12,810.6	1	12,810.6		
Дүн	1	12,810.6	-	-	1	12,810.6	1	12,810.6		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/									
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Дүн
Засаг дарга	3	23,146.30	-	-	2	-	1	23,146.30	
Засаг даргын Тамгын газар	2	9,984.70	1	9,984.70	1	-	-	-	
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	2	14,582.20	1	2,104.40		-	1	12,477.80	
Хоршоо хөгжүүлэх сан	1	16,000.90	-	-		-	1	16,000.90	
Дүн	8	63,714.10	2	12,089.10	3	-	3	51,625.00	

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn